

**Kaitseministri määruse
„Tegevliikme relva soetamiseks loa andmise
tingimused ja vorm“ eelnõu
SELETUSKIRI**

I Sissejuhatus

Kaitseministri määrus „Tegevliikme relva soetamiseks loa andmise tingimused ja vorm“ kehtestatakse Kaitseliidu seaduse (edaspidi *KaLS*) § 46 lõike 5 alusel.

Määrusega kehtestatakse tegevliikme relva soetamiseks loa (edaspidi *soetamisluba*) andmise tingimused ja soetamisloa vorm. See tähendab, et määrusega kehtestatakse tingimused, millele tegevliige peab vastama, et soetada endale relv, mida ta kasutab Kaitseliidu tegevuses. Samuti kehtestatakse nõuded, kuidas taotleda soetamisluba, tehakse soetamisloa taotluse menetluses erand võrreldes haldusmenetluse seadusega (edaspidi *HMS*), sätestatakse, kuidas ja kui pikaks ajaks soetamisluba väljastatakse, luuakse soetamisloa pikendamise võimalus ning kirjeldatakse, milline näeb välja soetamisluba. Eelnõuga ühtlustatakse Kaitseliidu seaduse ja relvaseaduse alusel antavate soetamislubade vorme ja taotlemisel nõutavaid andmeid, kuivõrd seda saab teha arvestades relvade otstarvet.

Praegu on tegevliikme relva soetamisloaga seotu sätestatud KaLSi §-ga 46 – mis on soetamisluba, kes saab soetamisluba anda, mis õigusi soetamisluba tegevliikmele annab ning kui kiiresti peab tegevliige soetatud relva Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistrisse kandma. Samuti sätestab seadus, mitmest osast soetamisluba koosneb. Muude täpsemate tingimuste ja nõuete määrusega kehtestamiseks on antud õigus kaitseministri-le. Soetamisloa vormi nõuded on sätestatud kaitseministri 24.04.2000 määruses nr 4 „Kaitseliitlase isikliku relva soetamisloa vorm“, mis on kehtestatud kuni 31. märtsini 2013 kehtinud KaLSi § 27 lõike 5 alusel. Nimetatud määrusega sätestatud soetamisloa vormi nõuded kehtivad, kui need ei ole vastuolus alates 1. aprillist 2013 jõustunud (uue) Kaitseliidu seadusega¹. Uue määrusega tunnistatakse ühtlasi kehtetuks ka kaitseministri 24.04.2000 määrus nr 4. Tegevliikme relva soetamisloa andmist ja väljastamist menetletakse HMSi järgi, võttes arvesse Kaitseliidu ülema kehtestatud asjaajamise korraga kehtestatud erinevusi.

Kaitseliidu seaduse § 46 lõigete 1 ja 2 kohaselt on tegevliikme relva soetamisluba Kaitseliidu ülema või malevapealiku antud kirjalik nõusolek soetada Kaitseliidu ülesannete täitmiseks isiklik tulirelv (tegevliikme relv). Tegevliikmel on õigus soetada soetamisloale märgitud relvamudel ning hoida ja kanda seda relva kuni Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistrisse kandmiseni. Tegevliikme relv loetakse Kaitseliidu relvaks². Kaitseliidu relv kantakse Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistrisse³. 1. aprillil 2015 jõustunud Kaitseliidu seaduse muudatuse kohaselt saab relvaloal märgitud relvale soetada laskemoona tegevliikme relva soetamisloa alusel⁴, kuid soetatava laskemoona kogus ei tohi ületada relvaseaduse § 46 lõikes 5 sätestatud kogust. Näiteks võib soetada kuni 100 püstoli- või revolvripadrunit, kuni 1000 padrunit iga sporditulirelva kohta või kuni 1 kg püssirohtu iga tulirelva kohta.

Kaitseministri määruse „Tegevliikme relva soetamiseks loa andmise tingimused ja vorm“ eelnõu

¹ KaLSi § 100

² KaLSi § 41 lg 1

³ KaLSi § 41 lg 3

⁴ KaLSi § 46 lg 7

(edaspidi *eelnõu*) on ette valmistanud Kaitseministeeriumi õigusosakonna õigusloome jurist Malle Piirsoo (717 0072, malle.piirsoo@kaitseministeerium.ee). Eelnõu koostamise käigus konsulteeriti Kaitseliidu peastaabi tagalakeskuse relvastusjaoskonna jaoskonna ülem-pearelvuri major Marek Kytseniga (marek.kytsen@kailseliit.ee, 717 9042), Alutaguse, Harju ja Tartu malevate relvuritega ning üldosakonna juristi Erik Amanniga (erik.amann@kailseliit.ee, 717 9023). Keeletoimetused on tehtud Eesti Keele Instituudis, vastutav toimetaja Tiina Soon.

II Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 14 paragrahvist. Määrusega kehtestatakse tegevliikme relva soetamiseks loa andmise tingimused ja soetamisloa vorm. See tähendab, et määrusega kehtestatakse, mis tingimustel saab tegevliige soetamisluba taotleda. Samuti kehtestatakse nõuded, kuidas taotleda soetamisluba, tehakse soetamisloa taotluse menetluses erand võrreldes HMSga, kuidas ja mis tähtjaks soetamisluba väljastatakse, kuidas saab soetamisluba pikendada ja kuidas näeb välja soetamisluba. Kaitseliidu ülem võib täpsustada asjaajamiskorras neid menetlusega seotud üksikasju, mida ei käsitle HMS ega uus määrus. Näiteks, kes vastutab soetamisloa taotluste läbivaatamise ja soetamisloa andmiseks ettevalmistamise eest, kes kontrollib relva ja laskemoona hoidmisnõuete täitmist, kuidas toimub taotluse kooskõlastamine või päringute tegemine jms.

Eelnõu § 1 sätestab tegevliikme relva soetamisloa taotlemise tingimused. Kui isik nendele nõuetele ei vasta, ei saa Kaitseliidu ülem või malevapealik soetamisluba anda. Esiteks peab taotlejal olema kehtiv Kaitseliidu relvaluba. See nõue tuleneb KaLSi § 46 lõikest 1, mis sätestab, et tegevliige, kellel on Kaitseliidu relvaluba, võib Kaitseliidu ülema või malevapealiku kirjalikul nõusolekul soetada Kaitseliidu ülesannete täitmiseks isikliku tulirelva ehk tegevliikme relva. Relvaloa olemasolu tähendab, et tegevliige vastab KaLSi § 43 lõikega 1 kehtestatud nõuetele. Need nõuded on: 1) tegevliige on läbinud Kaitseliidu relva kasutamise ja kandmise koolituse; 2) tegevliikme puhul ei ole alust eeldada, et ta ei sobi enda või teise isiku turvalisust ohustava eluviisi või käitumise tõttu relva omama; 3) tegevliikme puhul ei ole ilmnenud relvaseaduse § 36 lõike 1 punktides 1–9 ja 11–14 ning lõigetes 2–4 sätestatud asjaolusid, mis välistavad relva soetamisloa ja relvaloa andmise; 4) ta on läbi teinud relvaseaduse §-s 35¹ ettenähtud tervisekontrolli ja tal on kehtiv tervisetõend.

Kaitseliidu relvaloa nõue tähendab, et tegevliikmele on varem Kaitseliidu poolt antud kodusele hoiule Kaitseliidu või riigi soetatud, kuid Kaitseliidule kasutada antud sõjaväerelv ja/või on tegevliikmel juba olemas üks või mitu tegevliikme relva, mille kandmiseks tal on õigus. See tähendab, et tegevliige ei saa soetada esimese relvana tegevliikme relva, vaid ta peab saama kõigepealt Kaitseliidult relva, mille kandmisõiguse saamiseks antakse talle KaLSi § 43 lõike 4 kohane Kaitseliidu relvaluba. Sõjaväerelva kodusele hoiule andmise tingimused on sarnased nendele tingimustele, mis kehtestatakse kõnesoleva määrusega. Kui tegevliikmel on Kaitseliidu relvaluba Kaitseliidu relva kandmiseks, võib ta taotleda ka uue määruse kohaselt tegevliikme relva soetamisluba.

Teiseks peab taotleja olema astunud Kaitseliitu tegevliikmeks vähemalt aasta eest ja osalenud selle aja jooksul ka Kaitseliidu tegevuses vähemalt 48 tundi. Põhimõtteliselt jaguneb see 48 tundi tegevust aasta peale. Aktiivset tegevust Kaitseliidus mõeldakse tundides. Aktiivse tegevuse hulka loetakse Kaitseliidus kogu organisatsiooni tegevuste spekter. Tegevuste hulka kuulub nii sõjaline väljaõpe või selle organiseerimine kui ka muud organisatsiooni toetavad tegevused (näiteks paraadil osalemine üksuse koosseisus), Kaitseliidu korraldatud nõupidamistel või koosoleku kogudel osalemine, mis on nimeliselt määratud. Ka õppuste üle peetakse arvestust tundide kaupa. Näiteks laskeväljaõpe kestab ligikaudu 2–3 tundi ja 48 tunni täisaamiseks tuleks osaleda vähemalt 16–24 üritusel. Seega ei ole see 48 tunni nõue täidetav üksnes mõne päevaga, vaid jaguneb pikema ajaperioodi (enamasti aasta) peale.

Kolmandaks peab taotlejal olema täidetud kõik seadusega kehtestatud nõuded relva ja laskemoona

hoidmiseks. Need nõuded kehtestab kaitseminister KaLSi § 43 lõike 8 alusel. Hoiutingimuste kontrollimiseks külastab taotleja vahetu pealik või muu soetamisloa taotluse menetlemise eest vastutav töötaja (näiteks relvur) taotleja elukohta.

Eelnõu § 2 käsitleb soetamisloa taotlemist. KaLSi § 46 lõike 2 kohaselt on õigus soetamisluba anda ainult Kaitseliidu ülemal või malevapealikul, teiste struktuuriüksuste juhid soetamisluba anda ei saa. Taotlus võib olla kas paberil allkirjastatud dokument, mis tuuakse maleva kontoris kätte või saadetakse postiga, või digitaalselt allkirjastatud dokument, mis saadetakse e-kirjaga. Tavaliselt annavad soetamislube malevapealikud, nende puhkuse ajal või muu põhjusega puudumise korral annab selle Kaitseliidu ülem. Taotlus esitatakse üldjuhul sellele malevale, kus tegevliige on ise tegev. Näiteks, kui tegevliige elab Läänemaal ja on tegev Lääne malevas, esitab ta taotluse Lääne maleva juhile (malevapealikule), mitte näiteks Harju malevapealikule. Kui küberkaitseüksuses osalev tegevliige soovib soetamisluba taotleda, esitab ta taotluse oma elukohajärgse piirkonna malevapealikule. Kuna küberkaitseüksuse liikmed asuvad üle Eesti eri maakondades, on Kaitseliidu jaoks selline lahendus kõige lihtsam ega koorma soetamisloa taotlejat või taotluse menetlejat.

Soetamisloa taotluses (§ 2 lg 1) tuleb märkida taotleja (ehk tegevliikme) ees- ja perekonnanimi, tema isikukood, elukohta aadress, telefoninumber ja e-posti aadress. Lisada tuleb ka andmed liikmestaatuse kohta, märkides oma liikmekaardi numbrit ja Kaitseliidu liikmeks astumise aja. Teiseks, tuleb märkida isiku andmed, kellelt relv, relva oluline osa, lisaseade või laskemoon soetatakse. Kolmandaks, tuleb märkida soetatava relva liik. Neljandaks, soetatavate relvade arv, relva oluliste osade või lisaseadmete või laskemoona kogus. Samuti tuleb lisada soetatava relva või relvaosa number, kui see on juba teada. Ka võib taotluses märkida relva mudeli, kaliibri, valmistaja ja relva päritolu, kui need andmed on tegevliikmele teada. Lõpuks tuleb veel märkida taotluse esitamise kuupäev ja kinnitada taotlus oma allkirjaga. Taotluses esitatud andmete õigsuse eest vastutab taotleja (§ 2 lg 4).

Kuna määrusega kehtestatakse miinimumandmed, mis taotluses peavad olema, võib Kaitseliidu ülem kehtestada soetamisloa taotluse vormi, mille järgi küsitakse rohkem andmeid kui § 2 lõikes 1 on sätestatud (§ 2 lg 2). Ühtse vormi kehtestamise eelis on see, et taotlused on sarnase ülesehitusega ja seetõttu kergemini kontrollitavad ja menetletavad. Määrusega antakse Kaitseliidu ülemale või malevapealikule õigus küsida tegevliikmelt lisateavet või selgitusi, mis on seotud soetamisloa taotluse menetlemisega (§ 2 lg 3). Näiteks isiku kohta, kellelt relv kavatsetakse soetada. Kaitseliidu ülem on soetamisloa taotluse vormi kehtestanud asjaajamiskorraga. Seega tuleb pärast uue määruse jõustumist see vorm üle vaadata ja vajaduse korral teha muudatusi.

Eelnõu § 3. Soetamisluba antakse tegevliikmele tema kirjaliku taotluse alusel (§ 3 lg 1). Soetamisloa andmise või selle andmisest keeldumise otsustab Kaitseliidu ülem või malevapealik (§ 3 lg 3). Soetamisluba antakse, kui on täidetud kõik kõnesoleva määruse §-s 2 sätestatud tingimused. See tähendab, et tegevliikmel on kehtiv relvaluba, ta on olnud otsuse tegemise ajal vähemalt üks aasta Kaitseliidu tegevliige, sealhulgas osalenud selle aja jooksul Kaitseliidu tegevuses vähemalt 48 tundi, ning tal on täidetud KaLSi § 43 lõike 8 alusel kehtestatud nõuded relva ja laskemoona hoidmiseks. Kui ilmneb kasvõi üks põhjus, miks relvaluba ei saa anda, keeldub Kaitseliidu ülem või malevapealik soetamisloa andmisest.

Soetamisloa andmise või selle andmisest keeldumise otsus tuleb teha HMSga sätestatud korras. HMSi kohaselt peab olema haldusakt selge, üheselt mõistetav ja antud kirjalikult, kui seadusega ei sätestata teisiti.⁵ KaLSi § 46 lõike 1 kohaselt võib tegevliige soetada Kaitseliidu ülesannete täitmiseks isikliku tulirelva Kaitseliidu ülemale või malevapealiku kirjalikul nõusolekul ehk soetamisloa alusel. Seega on haldusakt ehk soetamisluba ja sellega seotud soetamisloa andmise või selle andmisest keeldumise

⁵ HMSi § 55 lõiked 1 ja 2

otsus kirjalik. Otsus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet (§ 3 lg 4). Esiteks, otsuse number ja otsuse tegemise kuupäev. Näiteks, kui otsus tehakse käskkirjana, peab sellel käskkirjal olema dokumendihaldussüsteemi järgi käskkirjade registreerimise number ja kuupäev. Teiseks, taotleja (tegevliikme) ees- ja perekonnanimi. Kolmandaks, antava soetamisloa tähtaeg. Kui soetamisloa andmisest keeldutakse, siis soetamisloa numbrit ei märgita. Neljandaks, otsuse õiguslik ja faktiline alus. Teisisõnu, tuleb märkida Kaitseliidu seadusest, selle alamaktist või muudest õigusaktidest (näiteks relvaseadusest) tulenev alus, mille kohaselt võib tegevliikmele soetamisloa anda. Lisada tuleb ka põhjendus (nn faktiline põhjendus), mis kaalutlustel on selline otsus tehtud⁶. Soetamisloa andmist ei pea faktiliselt põhjendama, kui soetamisloa taotleja taotlus rahuldatakse ja kolmanda isiku õigusi ega vabadusi ei piirata.⁷ Seega võib soetamisloa andmise otsust vähem faktiliselt põhjendada kui relvaloa andmisest keeldumise otsust. Viidendaks tuleb märkida otsusesse vaidlustamisviide. Viites peab olema märgitud otsuse vaidlustamise võimalused, koht, tähtaeg ja kord.⁸ Kui taotleja ei ole rahul tehtud otsusega, saab ta juba otsusest teada, kuidas ta saab seda vaidlustada. Vaidlustamise selgitamine on seotud muu hulgas haldusorgani üldise selgitamiskohustusega⁹. Näiteks on viidatud, et tehtud otsuse peale võib esitada Kaitseliidu ülemale vaide HMSis sätestatud korras või esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsusest teadasaamisest arvates. Kuuendaks, otsuse tegija ees- ja perekonnanimi ning tema ametikoht.

Soetamisloa taotlus vaadatakse läbi 90 päeva jooksul taotluse registreerimisest arvates (§ 3 lg 2). Võrreldes relvaloa taotlusega võtab soetamisloa andmise tingimuste ja taotluses esitatud andmete kontrollimine rohkem aega, sest muu hulgas on vaja külastada tegevliikme kodu, et kontrollida relva(de) hoiutingimusi. Soetamisluba antakse kuni kolmeks kuuks (§ 3 lg 5). See tähendab, et Kaitseliidu ülem või malevapealik võib anda soetamisloa ka lühemaks ajaks kui kolm kuud. Siin jäetakse talle kaalutusõigus, et saaks arvestada suuremal või vähemal määral tegevliikme kokkulepet relvamüüjaga, kui kiiresti saab toimuda pärast soetamisloa saamist relva ostu-müügitehing. Puudub igasugune vajadus anda soetamisluba pikemaks ajaks, kui relva ostu-müügitehingule aega kulub. Kui peaks selguma, et plaanitud ostu-müügitehing takerdub, saab soetamisluba pikendada kuni kolme kuu võrra (§ 6).

Eelnõu § 4. Kuna soetamisloa taotluse menetlemisel tuleb järgida haldusmenetluse põhimõtteid, ei saa soetamisloa andmisest keeldumise aluseks olla üksnes puudulik taotlus. Sel juhul peab menetleja kasutama talle antud uurimispõhimõtet¹⁰ ning vajaduse korral küsima lisaandmeid sellises mahus, et ta saab teha otsuse soetamisloa andmise või soetamisloa andmisest keeldumise kohta. Kui Kaitseliidu ülem või malevapealik või nende poolt volitatud töötaja nõuab lisaandmeid või -dokumente või selgitusi soetamisloa taotluse menetlemise käigus, peatub menetlus selle tähtaja võrra, mis anti tegevliikmele (taotlejale) lisateabe või selgituse esitamiseks (§ 4 lg 1). Näiteks registreeriti soetamisloa taotlus Kaitseliidu dokumendihaldussüsteemis 2. veebruaril. Ent 6. veebruaril saadetakse tegevliikmele kiri sooviga saada veel selgitusi ja määratakse nende esitamise tähtajaks 25. veebruar. See tähendab, et 7.–25. veebruarini on menetlus peatunud ja see jätkub 26. veebruaril. Soetamisloa taotluse menetlemise lõpptähtaeg oleks näites 3. mai, menetluse peatumise tõttu on aga uus tähtaeg 21. mai, kui soetamisluba peab olema antud või siis tehtud keelduv otsus. Seega, kui maksimaalne soetamisloa menetlus kestab kolm kuud ja see peatub, pikeneb samavõrra ka menetluse lõpptähtaeg. Kui soetamisloa taotleja ei esita määratud tähtajaks nõutud teavet või selgitust, võib taotluse menetlemise lõpetada HMSga kehtestatud korras (§ 4 lg 2). Näiteks kasutada alusena HMSi § 15 või § 43 lõikeid 1 ja 2.

⁶ HMSi § 56 lõiked 1–3

⁷ HMSi § 56 lõige 4

⁸ HMSi § 57 lõige 1

⁹ HMSi § 36

¹⁰ HMSi § 6

Eelnõu § 5. Soetamisloa andmisest või sellest keeldumisest teatatakse tegevliikmele kirjalikult kümne päeva jooksul otsuse tegemisest arvates. Koos teatega saadetakse ka tehtud otsus. Teate võib saata lihtkirjaga aadressil, mille tegevliige taotluses märkis oma elukohaks, või e-posti aadressil, mille tegevliige märkis taotluses. Elektrooniliselt saates peab kirjal olema ka digitaalallkiri ja vajaduse korral digitempel.¹¹ Kui kiri saadetakse taotluses märgitud elukoha aadressil või e-posti aadressil, loetakse kiri kättetoimetatuks. Et siiski vältida hilisemaid vaidlusi selle üle, millal täpselt tegevliige teate kätte sai, võiks teate lõppu märkida, et tegevliige kinnitaks kirja või e-kirja kättesaamist. Näiteks paludes teatada, millal ta saab tulla soetamisloale järele, kui tegevliikmele väljastatakse soetamisluba. Kui aga tegemist on soetamisloa andmisest keeldumise otsusega, võiks teate saata tähitud kirjaga. Kuna soetamisloa andmisest keeldumise otsuseid tehakse aastas vaid mõni, ei suurenda nende tähitud kirjaga saatmine ka halduskoormust. Kui teade tuleb saata kirjalikult, ei loeta helistamist kohaseks teatamise viisiks.

Eelnõu § 6. Kui relva ostu-müügitehingut ei saa mingil põhjusel teha taotletud soetamisloa kehtivusajal, saab soetamisluba pikendada kuni kolme kuu võrra. Tingimus on, et pikendamise taotlus tuleb esitada enne soetamisloa kehtivusaja lõppu. Taotlus võib olla vabas vormis ja selle võiks esitada vähemalt kaks nädalat enne soetamisloa kehtivusaja lõppu, et Kaitseliidu ülem või malevapealik jõuaks seda õigeaegselt pikendada. Pärast soetamisloa kehtivusaja lõppu tuleb taotleda uus soetamisluba, sest kehtivuse kaotanud soetamisluba ei saa enam pikendada. Kui tegevliige esitab siiski pikendamise taotluse, tuleb see läbi vaatamata tagasi saata ja taotlejale selgitada, et esitada tuleb uus soetamisloa taotlus.

Eelnõu §-ga 7 sätestatakse soetamisloa väljastamist. Soetamisluba vormistatakse ja väljastatakse selle määruse eelnõu lisas kehtestatavas vormis (§ 7 lg 1, § 9 lg 3). Soetamisluba antakse taotlejale (tegevliikmele) üle isiklikult allkirja vastu. See tähendab, et soetamisluba ei anta kätte taotleja volitatud esindajale, pereliikmetele või muudele isikutele. Kõik soetamisload registreeritakse ja need saavad unikaalse registreerimisnumbri (§ 7 lg 2). Soetamisloa numbri annab soetamisloa menetlemise eest vastutav isik (enamasti on see relvur) soetamisloale soetamislubade arvestuse pidamise korra järgi. Praegu peetakse soetamislubade üle arvestust „Väljastatud isiklike relvasoetamislubade registreerimise raamatus“. Nimetatud raamatu sissekande järjekorranumber ongi soetamisloa numbriks. Seda raamatut peetakse ainult paberil ja see ei ole andmekogu avaliku teabe seaduse tähenduses. Kaitseliidul ei ole lähiajal plaanis muuta seda raamatut elektrooniliseks (näiteks Exceli failiks) ega internetipõhiseks. Soetamisloa registreerimisnumbrid järgnevad aastast aastas, see tähendab, et numbreid ei alustata igal uuel aastal otsast peale. Registreerimisnumbrid erinevad igas malevas, kuid koosnevad alati kahest tähest ja kuuest numbrist. Registreerimisnumbri kaks esimest tähte näitavad, mis malevas on soetamisluba välja antud ja kuus numbrit näitavad järjekorranumbrit. Näiteks LN000123 – LN tähistab Lääne malevat ja 000123 on järjekorra number ehk tegemist on 123. soetamisloaga, mis selles malevas on antud. Kui soetamisluba on vormistatud, esitab menetluse eest vastutav isik (näiteks relvur) selle malevapealikule või Kaitseliidu ülemale allkirjastamiseks. Soetamisluba kinnitatakse veel omakorda pitsoriga. Kui tegevliige tuleb soetamisloale järele, teeb soetamisloa menetluse eest vastutav isik (relvur) soetamislubade raamatusse kande soetamisloa väljastamise kohta ja soetamisloa saaja annab allkirja soetamisloa kättesaamise kohta. Praegu antakse allkiri „Väljastatud isiklike relvasoetamislubade registreerimise raamatusse“. Ka seda praktikat ei ole plaanis lähiajal muuta. Arvestuse pidamise korra kehtestab Kaitseliidu ülem (§ 11).

Eelnõu § 8. Kui soetamisluba hävib (näiteks veekahjustuse tõttu) või kaob, peab soetamisloa omanik sellest viivitamata, kuid mitte hiljem kui 5 tööpäeva jooksul Kaitseliidule kui soetamisloa väljastajale teada andma (§ 8 lg 1). Kaitseliidu ülem või malevapealik, kes selle soetamisloa andis, tunnistab

¹¹ HMSi § 27 lõike 1 teine lause.

hävunud või kaotsiläinud soetamisloa seejärel kehtetuks. Kui aga soetamisloaga lubatud ostu-müügitehing jääb tegemata, tuleb soetamisluba tagastada soetamisloa väljaandjale (§ 8 lg 2) sõltumata sellest, kas soetamisluba veel kehtib või on kehtivusaeg lõppenud. Tagastada tuleb kõik soetamisloa kaks osa, mis tegevliige sai soetamisloa väljastamisel. Soetamisloa C-osa jääb kohe Kaitseliitu ja seda tegevliikmele ei väljastatagi. Soetamislubade üle peetakse arvestust ka siis, kui soetamisluba on hävinud, kaotatud või tehing on jäänud tegemata. See tähendab, et soetamislubade raamatusse tehakse hävinud, kaotatud või kasutamata soetamisloa kohta asjakohane märge.

Kui soetamisloaga lubatud relva, selle olulise osa või lisaseadme või laskemoona ostu-müügitehing on toimunud, peab tegevliige esitama viie päeva jooksul pärast relva soetamist relva koos soetamisloa B-osaga soetamisloa väljaandjale (malevasse), et see relv registreerida ja kanda Kaitseväge ja Kaitseliidu relvaregistrisse¹². Arvestades KaLSi § 46 lõike 2 teist lauset ja lõiget 5 täidab soetamisluba pärast relva soetamist viis esimest päeva relvaloa ülesannet. See tähendab, et nende viie päeva jooksul tuleks anda relvaluba, et tegevliikmel oleks ka pärast viie päeva möödumist õigus seda relva kanda, mistõttu peaks tegevliige kohe pärast soetamisloa saamist esitama relvaloa vahetamise taotluse, et Kaitseliit saaks selle talle väljastada kohe pärast relva ostmist.

Eelnõu §-d 9 ja 10 käsitlevad soetamisloa planki ja selle vormistamist. Määruse lisaga kehtestatakse soetamisloa vorm. Soetamisluba on ühtse kujundusega kolmest osast koosnev A4-formaadis dokument, mis on komplekteeritud. Soetamisluba on ühepoolne, st kõik andmed on dokumendi ühel küljel, ja selle päises on Kaitseliidu vapp. Soetamisloa kõik osad on helerohest värvi ja kaitstud turvaelementidega. Soetamisluba on trükitud nii, et esikülje põhi on optiliselt reljeefse rastriga, mis moodustab Kaitseliidu vappi kujutava turvamustri (esimene turvaelement). Kasutatud on Pantone värvitoone PMS 368 ja must. Soetamisloa tagakülg on valge. Samuti on kõigil soetamisloa plankidel all vasakul nurgas olev number trükitud nn veritseva värviga, mis tekitab ümber musta numbriga punase ringi, mis on nähtav ka plangi pöördel ehk tagaküljel (teine turvaelement). See tähendab, et kõik soetamisload on nummerdatud ja igal plangil on oma kordumatu number. Soetamisloal ei tohi teha parandusi ega täiendusi, mistõttu tuleb vormistada uus dokumendi plank, kui midagi kirjutatakse soetamisloa andmetesse kogemata valesti. Kui relva müüja kirjutab kogemata midagi valesti, siis uut soetamisluba ei ole üldjuhul vaja vormistada, kuid tuleb tagada, et kõik andmed oleksid siiski loetavad. Kaitseliit peab eraldi arvestust nende soetamislubade plankide üle, mis on rikunud nende vormistamise ajal. Plangi number koosneb kahest tähest ja kuuest numbrist. Näiteks SL111000, kus SL tähistab Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisluba ja kuuekohaline number on järjekorranumber.

Soetamisluba koosneb kolmest osast¹³, millest A-osa jääb relvamüüjale, B-osa relva omanikule ja C-osa Kaitseliidule. Kõigil kolmel osal on identsed andmed. Soetamisloa B-osa annab ühtlasi tegevliikmele (relva soetajale) õiguse hoida ja kanda sellele märgitud relva kuni selle Kaitseväge ja Kaitseliidu relvaregistrisse kandmiseni. Pärast seda võib relva kanda üksnes Kaitseliidu relvaloa alusel.

Soetamisloal on kaks andmeplokki, millest esimese täidab soetamisloa väljastaja ja teise relva müüja. Soetamisloal on keelatud teha parandusi ja täiendusi. Kui soetamisloa väljastaja märgib loal midagi valesti, tuleb vormistada uus soetamisluba. Kui vea teeb relvamüüja, ei tule üldjuhul uut soetamisluba vormistada, kuid temalt eeldatakse siiski suurt hoolsust soetamisloale andmete kandmisel ja ta peab tagama, et kõik andmed oleks loetavad. Kui inimliku eksituse tõttu siiski viga tekib, tuleb see parandada nii, et parandatud täht või number oleks loetav, ning selle soetamisloa osa (näiteks B-osa), kus viga tekkis, tagaküljele märgib relvamüüja, et on tehtud parandus see ja see ning kinnitab seda oma allkirjaga. Lisaks peaks relva müüja märkima kuupäeva ja panema relvamüüja pitseri.

¹² KaLSi § 46 lg 4

¹³ KaLSi § 46 lg 3

Soetamisloa esimesse plokki kantakse esiteks soetamisloa number, väljastamise kuupäev, maleva nimetus, soetamisloa eest vastutava isiku ja soetamisloa omaniku ehk relva soetaja ees- ja perekonnanimi, isikukood. Need kaks isikut ei kattu ehk tegemist ei ole sama isikuga. Sama soetamisloa vormi kasutab Kaitseliit ka endale relvade soetamiseks. Sel juhul märgitakse soetamisloa omanikuks Kaitseliit ja vastutavaks isikuks Kaitseliidu töötaja, kelle Kaitseliidu ülem on määranud selle relvaostu eest vastutavaks. Kui tegevliikmele antakse soetamisluba, märgitakse üksnes soetamisloa omaniku andmed ja vastutava isiku andmete lahter jäetakse tühjaks. Teiseks märgitakse soetada lubatud relva liik ja relvade kogus. Kolmandaks soetada lubatud relva olulise osa või lisaseadme või laskemoona nimetus ja nende kogused, kui luba taotletakse nende ostmiseks. Laskemoona soetamisel tuleb märkida padrundi mark. See tähendab, et ei ole vaja märkida relva liiki, mudelit, kaliibrit või muid andmeid, kui soetatakse laskemoona. Neljandaks, soetamisloa väljaandja ametikoht, ees- ja perekonnanimi ning tema allkiri ja Kaitseliidu pitser. Viiendaks märgitakse soetamisloa kehtivuse lõpu kuupäev.

Soetamisloa teise plokki kannab relvamüüja soetatud relva, selle olulise osa või lisaseadme liigi, mudeli, kaliibri ja relvanumbri andmed. Teiseks kannab müüja sinna soetatud relvade, relva oluliste osade või lisaseadmete või laskemoona koguse. Soovitavalt võiks märkida koguse ka sõnadega. Kolmandaks märgib relvamüüja oma ehk asutuse nime, registrikoodi, -numbri või isikukoodi, tegevusloa numbri, relva müünud isiku (poemüüja) ees- ja perekonnanime. Veel märgitakse müügitehingu kuupäev ja selle toimumist kinnitab relva müüja oma allkirjaga. Müüja paneb ka pitseri, kui relvamüüjal on pitsat olemas. Kui ei ole, lisab märke, et pitsat puudub. Viimasena kinnitab relva soetaja, et ta on relvamüüjalt soetamisloal märgitud relva, relva olulise osa, lisaseadme või laskemoona kätte saanud.

Võrreldes kehtiva soetamisloa vormiga muudetakse uue määrusega oluliselt soetamisloa vormi. Muutmise eesmärk on ühtlustada soetamisloa vormi Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi *PPA*) väljastatava relva soetamisloa vormiga ja teha mugavamaks plangi täitmine nii loa väljastajale kui ka relvamüüjale. Suurim muudatus on, et soetamisloale tuleb eraldi andmeplokk, mille täidab relvamüüja. Plangi kujundamisel on eeskujuks võetud *PPA* väljastatava soetamisloa vorm. Praegu märgib relvamüüja samad andmed iga soetamisloa osa tagaküljele, sest soetamisloal ei ole lahtreid, kuhu need andmed kanda. Uue vormi puhul on see puudus kõrvaldatud.

Uus plank ei tule siiski isekopeeruv nagu *PPA* soetamisluba, st et andmed kirjutatakse ainult A-osale ja kuna B- ja C-osa on kopeeruv paberil, on ühtlasi ka need täidetud. *PPA* praktika näitab, et isekopeeruva plangi B-, C- ja D-osal ei säili andmed arhiiviseadusega nõutud aja jooksul. Seepärast ei tehti soetamisloa planki isekopeeruvana, vaid kõik kolm osa tuleb eraldi täita. See küll ei vähenda soetamisloa menetleja töökoormust, kuid koormus ka ei kasva, sest praegugi täidetakse kõik kolm osa eraldi.

Teise muudatusena ei kannu soetamisloa väljastaja soetamisloale enam soetamiskoha andmeid. See tähendab, et soetamisloa esimesse plokki, mille täidab soetamisloa väljastaja, ei märgita enam isiku, kellelt relv plaanitakse soetada, nime ega muid temaga seotud andmeid.

Kolmanda muudatusena võetakse kasutusele turvaelemendid. Praegu Kaitseliidus väljastatavatel soetamislubadel muid turvaelemente peale lihtrükis plangi numbri ei kasutata. See ei ole piisavalt turvaline, et vähendada soetamisloa võltsimise võimalust. Kui turvaelemendina kasutatakse hologrammi või rastermustrit nagu *PPA* soetamislubadel, saab müüja kindel olla, et tegemist ei ole võltsitud soetamisloaga, sest rastermustrit ja hologrammi on keerulisem võltsida. Müüja võib küll üles märkida soetamisloa plangi numbri, kuid ta ei saa kohe kontrollida, kas sellise numbriga plangil on soetamisluba väljastatud või mitte, sest tal puudub juurdepääs Kaitseliidu soetamislubade

arvestuse pidamise raamatule. Seetõttu on mõistlik kasutusele võtta turvalisem soetamisloa plank.

Kaitseliit kannab praegu kõik andmed soetamisloale enamasti printeriga, kuid aeg-ajalt juhtub ka, et need kirjutatakse käsitsi, sest printer on näiteks katki. Ka uue soetamisloa vormi puhul võiks Kaitseliit kaaluda Wordi või Exceli faili väljatöötamist sellisel, et soetamisluba selle väljastamiseks ettevalmistav isik (relvur) saaks andmeväljad täita elektrooniliselt ja seejärel need soetamisloale printida. Nii saaks paremini tagada, et kõik soetamisloale kantud andmed on loetavad. Käsitsi kirjutades võib juhtuda, et soetamisloa vormistaja kirjutab osa andmetest loetamatul viisil, eriti juhul, kui väli andmete kirjutamiseks on väike ja inimesel on suur käekiri.

Eelnõu § 11. Soetamislubade valmistamist ja jaotamist ning nende üle arvestuse pidamist korraldab Kaitseliidu ülem. Kaitseliidu ülem võib selleks vastu võtta menetluse korra, näiteks asjaajamiskorra ühe osana. Kuna niisugune kord on praegu tegelikult olemas, tuleb see pärast uue määruse jõustumist üle vaadata ja vajaduse korral viia kooskõlla uue määrusega.

Eelnõu § 12. Kõik enne uue määruse jõustumist väljaantud soetamisload kehtivad kuni nende tähtaja lõpuni, kuid siiski mitte kauem kui 1. jaanuarini 2017 (§ 11 lõige 1). Sätte sellisel kujul kehtestamisel on kaks põhjust. Esiteks see, et enne uue määruse jõustumist väljastatud soetamisload jääksid kehtima ka pärast kaitseministri 24.04.2000 määruse nr 4 „Kaitseliitlase isikliku relva soetamisloa vorm“ kehtetuks tunnistamist. Kuigi ühes kuus ei anta välja palju soetamislube, ei oleks siiski mõistlik, kui seoses määruse jõustumisega muutuksid kõik seni väljastatud soetamisload kehtetuks. See võib muu hulgas tähendada ka relva ostu-müügitehingu katkestamist, sest tehingut ei saa lõpetada kehtetu soetamisloa tõttu. Sellise olukorra tekkimist tuleb igati vältida. See ei ole ka kooskõlas määruse kehtestamise üldiste eesmärkidega. Teiseks, kuna praegu kehtiva korraga ei ole kindlaks määratud soetamisloa kehtivusaega, võib olla mõni soetamisluba antud pikemaks perioodiks kui kolm kuud. Selle sättega välistatakse olukord, kus näiteks mõni soetamisluba kehtiks kauem kui uue määrusega kehtestatav kolm kuud. Kuna vanal plangil soetamislube võib väljastada kuni 30. juunini 2016, on pool aastat piisav aeg, et veel näiteks 30. juunil 2016 väljastatud soetamisloa alusel saaks relva soetada, ilma et see soetamisluba muutuks kehtetuks tehingu ajal. Pool aastat on kehtestatud arvestusega, et luba väljastatakse kolmeks kuuks ja kui tehing peaks venima, saab soetamisluba pikendada veel kolme kuu võrra. Praktikas ei ole siiski ühest kuust pikema tähtajaga soetamislube väljastatud ega väljastata, sest Kaitseliit on järginud ka tegevliikmele isikliku relva soetamiseks loa andmisel Vabariigi Valitsuse 31.05.2000 määruse nr 179 „Kaitseliidu relvade ja laskemoona soetamise, relvade valmistamise, parandamise, ümbertegemise ja lammutamise kord ning relvade ja laskemoonaga lubatud tehingute liigid ning nende teostamise kord“ § 13 lõike 3 alusel Kaitseliidu ülema kehtestatud korda.

Kuna soetamisloa vormi muudetakse, on vaja üleminekuajaga, et Kaitseliit saaks kasutusele võtta uued soetamisloa plangid. Selleks antakse neile aega 30. juunini 2016, mille jooksul tuleb Kaitseliidul korraldada uute soetamisloa plankide tellimine, valmistamine ja jaotamine malevate vahel. Kaitseliidu sõnul on see piisav aeg, et jõuaks uued soetamisload valmistada. Määruse jõustumisest kuni 30. juunini 2016 võib kasutada ka vanas vormis soetamislube, mis on kehtestatud kaitseministri 24.04.2000 määrusega nr 4, ning vormistada need selle määruse nõuete kohaselt (§ 12 lg 2). See tähendab, et soetamisluba vormistatakse täpselt kaitseministri 24.04.2000 määruse nr 4 nõuete kohaselt, kandes soetamisloale järgmised andmed: soetamisloa number ja väljastamise kuupäev; soetamisloa väljastanud Kaitseliidu maleva nimetus, aadress ja telefoninumber; soetamisloa väljastaja ametikoht, auaste, ees- ja perekonnanimi ning tema allkiri; soetada lubatud relva, relva olulise osa või lisaseadme liik, mudel, kaliiber, valmistaja, laskemoona puhul kaliiber ja mark ning kogus; isiku, kellelt relv soetatakse, nimi, aadress ja registreerimisnumber või -kood või isikukood; relva soetaja ees- ja perekonnanimi, isikukood, ametikoht Kaitseliidus ja auaste; soetamisloa kehtivuse viimane kuupäev ning Kaitseliidu pitsar. Alates 1. juulist 2016 võib soetamislube anda ja

väljastada üksnes uue määrusega kehtestatud plangil. Võrreldes kehtiva määrusega jäävad samaks andmed, mida müüja märgib soetamisloale. Seetõttu müüja peab järgima § 10 lõikes 2 sätestatud.

Eelnõu § 13. Kaitseministri 24.04.2000 määrus nr 4 „Kaitseliitlase isikliku relva soetamisloa vorm“ tunnistatakse kehtetuks. Paragrahvi 12 kohaselt võib siiski selle määruse alusel valmistatud soetamisloa planke (vorme) kasutada kuni 30. juunini 2016.

Eelnõu § 14 sätestab jõustumise ajaks 1. juuli 2015. Määruse jõustumisaja määramisel arvestati vajadusega selgelt sätestada enne määruse jõustumist väljaantud soetamislubade kehtivusaeg, mis on kolm kuud või pool aastat koos pikendamisega määruse jõustumisest arvates.

III Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul puudub kokkupuude Euroopa Liidu õigusega.

IV Määruse mõju ning rakendamisega seotud tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Eelnõukohase määruse kehtestamine muudab tegevliikme ja Kaitseliidus soetamisloa taotluse menetlemisega tegelevate isikute jaoks selgemaks soetamisloa taotlemise, andmise ja väljastamise korra. Samuti kehtestatakse soetamisloa uus vorm ja soetamisloa vormistamise üldnõuded. Uue määruse sihtrühma moodustavad Kaitseliidu tegevliikmed, soetamisloa taotlusi menetlevad isikud ja relvamüüjad, kuid määrus puudutab ka kolmandaid isikuid, näiteks politseid. Enamasti on tegevliikmetel peale Kaitseliidu ülesannete täitmiseks antud või soetatud relva(de) ka tsiviilkäibes kasutatavaid relvi (näiteks jahipüss) ja politsei võib kontrollida (tsiviilkäibes kasutatavate) relvade kodus hoidmise tingimusi. Kui tegevliige on äsja soetanud uue relva, kuid ei ole jõudnud seda veel Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistris registreerida ja taotleda relvaloa vahetamist, ning ta hoiab soetatud relva kodus, saab politsei esmase informatsiooni Kaitseliidu väljastatud soetamisloalt, et sellel isikul oli õigus relva soetada ja tal on õigus seda relva kanda kuni selle Kaitseväe ja Kaitseliidu relvaregistris registreerimiseni.

Võrreldes kehtiva soetamisloa taotlemise korraga ei too eelnõukohase määruse taotlemisätete rakendamine kaasa lisakulusid soetamisloa taotlejale. Samuti ei suurenda ega vähenda see tema halduskoormust.

Samuti ei kaasne soetamisloa taotluse menetlustoimingutega soetamisloa menetteleja jaoks pärast uue määruse rakendamist halduskoormuse suurenemist ega vähenemist.

Relvamüüja jaoks muutub lihtsamaks soetamisloale müüdü relva kohta andmete märkimine, sest edaspidi on talle selgelt ette antud, mis andmed tuleb soetamisloale märkida. Praegu peab ta need vabas vormis märkima soetamisloa tagaküljele ja ta peab täpselt peast teadma, mida on vaja märkida. Kui aga tuleb uus poemüüja, ei pruugi ta seda täpselt teada ja see teeb tema jaoks andmete märkimise keerulisemaks, eriti juhul, kui ka relva soetaja (tegevliige) ei oska öelda, mis andmed peab müüja soetamisloale märkima. Kuna praegu tuleb andmed kirjutada kõigile kolmele soetamisloa osale eraldi, siis edaspidi väheneb relvamüüja halduskoormus, sest uue määruse järgi peab ta täitma ainult kaks soetamisloa osa – A- ja B-osa.

Määrusega kehtestatavast uuest soetamisloa vormist tuleb teavitada politseid ja relvamüüjaid. Senises praktikas on esinenud juhtumeid, kus relvamüüja keeldub tegevliikmele relva või laskemoona müümast, sest ta ei tunne Kaitseliidu seadust ega selle alamakte, mistõttu ei ole ta kursis ka Kaitseliidu soetamisloa korraga. Sel juhul helistab relvamüüja tavaliselt politseisse. Kui ka kõne vastuvõttev politseiametnik ei ole kursis Kaitseliidu seadusega, jääbki ostu-müügitehing tegemata, sest

relvamüüja ei taha seadust rikkuda. Et vältida sellise olukorra kordumist tulevikus, tulekski PPA-d ja relvamüüjaid uuest soetamisloa vormist ja korrast teavitada. Relvamüüjate andmed saab majandustegevuse registrist (edaspidi *MTR*). 2015. aasta 1. aprilli seisuga on *MTR*is registreeritud 58 relvade või laskemoona müüjat, kelle tegevusalaks on märgitud „tegutsemine relvaseaduse alusel“. Teavitust nii relvaloast kui ka soetamisloa vormist korraldab kokkuleppel kas Kaitseliit või Kaitseministeerium.

Uues vormis soetamisloa kasutuselevõtmisega kaasneb ühekordne suurem kulu Kaitseliidu eelarves seoses uute soetamisloa plankide trükkimisega. Kaitseliidu hinnangul on see ligikaudu 6 000 eurot koos Kaitseliidu relvaloa plankidega. See tagab piisava soetamisloa plankide varu järgmiseks kolmeks aastaks. Selle kuluga arvestatakse 2016. aasta Kaitseliidu eelarve koostamisel. Eelarves uue kuluga arvestamine on oluline põhjus, miks on lubatud kasutada vanu soetamislube kuni 30. juunini 2016.

Igas malevas menetletakse aastas mõni soetamisluba. See tähendab, et aastas väljastatavate lubade arv jääb igas malevas alla kümne. Kaitseliidu hinnangul ei ole ette näha, et väljastatavate soetamislubade arv suureneks. Pigem vastupidi – tegevliikmed registreerivad oma relvad tsiviilrelvadena teenistus- ja tsiviilrelvade registrisse.

Määruse kehtestamine korrastab õiguskorda ega too endaga kaasa organisatsioonilisi muudatusi, st ei tekitata kehtiva korraga võrreldes uusi õigusi ja kohustusi. Riigile ei too määruse rakendamine juurde lisakulutusi. Kaitseministeeriumi haldusalas ei muutu määruse eelnõu jõustamisel ülesannete ja pädevuste jaotus. Kaitseliidu soetamisloa taotlemisel ei ole vaja tasuda riigilõivu, mistõttu ei tõuse määruse rakendamisel tulu riigieelarvele.

V Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2015. Määruse jõustumisaeg on seotud määruse § 12 lõikes 1 sätestatud rakendussättega.

VI Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Siseministeeriumile ja arvamuse esitamiseks Kaitseliidule. Kokkuvõtte saabunud kooskõlastustest ja arvamustest on seletuskirja lisanud.

Sven Mikser
Minister

Mikk Marran
Kantsler

Kooskõlastuste ja seisukohtadega arvestamine ning mitteamarvestamine

Jrk nr	Kooskõlastaja, arvamuse esitaja seisukoht	Kaitseministeeriumi seisukoht
	Kaitseliit	
1.	§ 8 lg 2 sõnastada järgmiselt „Realiseerimata ja kehtivuse kaotanud soetamisluba tuleb tagastada soetamisloa väljastajale 5 tööpäeva jooksul pärast kehtivusaja lõppu.“.	Arvestatud.
	Siseministeerium	
1.	Eelnõu § 1 sätestab tegevliikme relva soetamisloa taotlemise tingimused. Kui isik nendele nõuetele ei vasta, ei saa Kaitseliidu ülem või malevapealik soetamisluba anda. Sama paragrahvi punkti 1 kohaselt peab tegevliikme relva soetamisloa taotleja omama kehtivat Kaitseliidu relvaluba. Antud nõue tuleneb Kaitseliidu seaduse § 46 lõikest 1, mis sätestab, et tegevliige, kellel on Kaitseliidu relvaluba, võib Kaitseliidu ülema või malevapealiku kirjalikul nõusolekul soetada Kaitseliidu ülesannete täitmiseks isikliku tulirelva ehk tegevliikme relva. Teeme ettepaneku siduda eelnõu § 1 punktis 1 nimetatud tingimus kindla tähtajaga, näiteks kuus kuud või üks aasta. Sellisel juhul saaks tegevliikme relva soetada Kaitseliidu liige, kes on omanud kindla ajaperioodi jooksul kehtivat Kaitseliidu relvaluba. Eelnõu seletuskirja järgi ei saa tegevliige soetada esimese relvana tegevliikme relva, vaid ta peab esmalt saama Kaitseliidult relva, mille kandmisõiguse saamiseks antakse talle Kaitseliidu seaduse § 43 lõike 4 kohane Kaitseliidu relvaluba. Siseministeeriumi hinnangul ei tohiks olla võimalik, et Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisluba on võimalik saada juba vahetult pärast Kaitseliidu relva saamist. Eelnõu § 1 punktis 1 nimetatud tingimuse sidumine kindla tähtajaga võimaldab vähendada riski, et isik on astunud Kaitseliitu vaid tegevliikme relvaloa saamiseks ja relva soetamiseks.	Jäetud arvestamata. Kui isik on olnud Kaitseliidu tegevliige vähemalt ühe aasta ja osalenud aktiivselt selle tegevuses (vähemalt 48 tundi), on malevas selge kui usaldusväärse isikuga tegemist on, sest selle isikuga on kohtunud selle aja jooksul 16–24 korda erinevatel koolitustel, laskmisharjutustel jm. Kaitseliidul ei ole kohustust anda tegevliikmele isikliku relva soetamiseks luba. Kui isik taotleb tegevliikme relva soetamisluba, peab Kaitseliidu ülem või malevapealik tegema kaalutletud otsuse, kas see isik vastab seadusega kehtestatud nõuetele või mitte. Muu hulgas hinnatakse, kas tegevliige on piisavalt usaldusväärne, et talle anda luba isikliku relva soetamiseks, kas talle saaks lubada relva kodus hoida. Ehk otsuse tegemisel lähtutakse samadest asjaoludest, millest lähtub ka PPA. Kui tegevliige soovib soetada isikliku relva Kaitseliidu ülesannete täitmiseks, peab ta põhimõtteliselt samal ajal esitama taotluse ka uue relvaloa saamiseks ning relva kodus hoidmise loa saamiseks (kui ta soovib relva kodus hoida, mitte Kaitseliidu relvaruumis). Seega on Kaitseliidu kodukorraga kehtestatud ja seadusest tulenevate nõuete järgimisega tagatud, et isik, olles astunud Kaitseliitu, ei saaks seal taotleda märksa kergemalt relva soetamiseks luba kui ta saaks seda PPAst. Vastupidi, ta peab selleks rohkem vaeva

		nägema, sest peab osalema aktiivselt Kaitseliidu tegevuses, sealhulgas läbima erinevaid õppusi, koolitusi jms.
2.	Eelnõu § 1 punktis 2 sätestatakse, et tegevliikme relva soetamisloa taotlemiseks peab taotleja olema olnud Kaitseliidu tegevliige vähemalt üks aasta ning osalenud selle aja jooksul Kaitseliidu tegevuses vähemalt 48 tundi. Jääb arusaamatuks, miks peetakse oluliseks just 48-tunnilist tegevust. Kaalumist vääriks selle ajalise piirmäära sidumine näiteks teatud oluliste õppuste läbimise või õppekogunemisel osalemise arvuga. Samuti võiks olulisemaks pidada teatud ajaperioodil (nt samuti kuus kuud või üks aasta) tegevliikme aktiivsust Kaitseliidu töös osalemisel.	<p>Antud selgitus.</p> <p>48 tundi tegevust jaguneb aasta peale ning selleks, et 48 tundi erinevates tegevustes osaleda, peab tegevliige osalema üsna aktiivselt Kaitseliidu töös. Seda mõeldakse tundides. Aktiivse tegevuse hulka loetakse Kaitseliidus kogu organisatsiooni tegevuste spekter. Tegevuste hulka kuulub nii sõjaline väljaõpe või selle organiseerimine kui ka muud organisatsiooni toetavad tegevused (näiteks paraadil osalemine üksuse koosseisus), Kaitseliidu korraldatud nõupidamistel või koosoleku kogudel osalemine, mis on nimeliselt määratud. Õppuste üle peetakse samuti arvestust tundides. Näiteks laskeväljaõpe kestab 2–3 tundi ja 48 tunni täisaamiseks tuleks osaleda vähemalt 16–24 üritusel. Seega ei ole see 48 tunni nõue täidetav üksnes mõne päevaga, vaid jaguneb pikema ajaperioodi peale. Tegevustes osalemine on määratud tundidena seetõttu, et tegevliige saaks ise valida, mil viisil ta Kaitseliidu tegevuses osaleb ja sellest lähtuvalt valib ka koolitused, õppused jms, milles ta osaleb. Sellest tulenevalt ei olegi täpselt kirja pandud õppuste, õppekogunemiste jms loetelu, kus tegevliige kindlasti osalema peaks, vaid on määratud tundides. Kui ta soovib taotleda relvaluba või soetada isiklikku relva, siis selleks on kehtestatud KaLSiga eraldi nõue teatud õppuste läbimise kohta. Selgitus Kaitseliidu töös osalemise kohta vähemalt 48 tundi on lisatud ka seletuskirja.</p>
3.	Eelnõu § 10 lõikes 2 sätestatakse relva müügi tegevusluba omavale isikule (edaspidi relvamüüja) kohustus soetamisloale andmete kandmiseks. Relvamüüja kohustused relvade ja laskemoona müümisel on sätestatud relvaseaduse 11. peatükis. Kaitseliidu seaduse § 41 lõike 2 kohaselt kohaldub Kaitseliidu relvale lisaks Kaitseliidu seaduses sätestatud relvaseaduse 1. peatükk ning 2. peatüki §-d 11–17, 20 ¹ ja 21. Relvaseaduse 11. peatükk seega Kaitseliidu	<p>Jäetud arvestamata.</p> <p>KaLS seletuskirja kohaselt kasutatakse KaLSis RelvSis kasutatavaid mõisteid, sh relva käitlemine, kandmine ja kasutamine. KaLSi § 41 lõikega 2 sätestataksegi, et põhimõisted ja relvade liigitamine on samas tähenduses nagu see on RelvSis. RelvS § 1¹ lõike 2 järgi on relva käitlemine relva ja laskemoona valmistamine, müük, soetamine, omamine, valdamine, hoidmine,</p>

<p>seaduse alusel Kaitseliidu relvaga seonduvale ei kohaldu. Siseministerium on seisukohal, et relvamüüjale ei ole võimalik nimetatud määruse alusel vastavat kohustust panna, kuna relvamüüjal on õigus relvi võõrandada vaid relvaseaduse alusel välja antud soetamislubade alusel. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku määruse § 10 lõigete 2, 4 ja 6 eelnõust välja jätmiseks ning seletuskirjas vastavate muudatuste tegemiseks.</p>	<p>hooldamine, kandmine, edasi-toimetamine, vedu, sissevedu, väljavedu, võõrandamine, pärimine, leidmine ja hävitamine ning relvade parandamine, ümbertegemine, laskekõlbmatuks muutmine, lammutamine ja laenutamine. Sama seaduse § 3 lõikega 2 on antud valdkonna eest vastutavale ministrile (ehk kaitseministrile) õigus kehtestada määrusega sõjaväerelvade käitlemise ja üleandmise kord, KaLS § 42 lõikega 9 aga antud õigus kehtestada määrusega Kaitseliidu relva, mida ei loeta sõjaväerelvaks RelvSi tähenduses, käitlemise ja kasutamise kord. RelvSi § 63 lõike 1 kohaselt on relva võõrandamine RelvSi tähenduses relva omandiõiguse üleandmine teisele füüsilisele või juriidilisele isikule või riigile või kohalikule omavalitsusele. Kaitseliidu tegevliige on füüsiline isik, kellele relvamüüja relva võõrandab. Seega on seadusandja andnud kaitseministrile õiguse kehtestada muu hulgas ka relva müümise kui ühe relva võõrandamise liigiga seotud nõudeid. Eelnõukohase määrusega kehtestatakse relvamüüjale nõue andmete märkimiseks Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisloale. Andmete märkimine on üks osa võõrandamise protseduurist ja ei tekita relvamüüjale täiendavat halduskoormust. Nimetatud nõue kehtib ka täna ning Kaitseliidu sõnul ei ole selle nõude täitmisega kunagi probleeme olnud, sest relvamüüjad, kes müüvad Kaitseliidu tegevliikme relva soetamisloa alusel relvi, on harjunud sarnaseid andmeid märkima ka PPA väljastatud soetamislubadele. Et vältida edaspidi segaduste tekkimist, oleme valmis kaaluma ka asjakohase sätte kehtestamist KaLSi 5. peatükis või RelvSis.</p>
---	--